

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział 1. Dowodzenie jako czynność wiedzytwórcza i wytwór tej czynności	9
1.1. Wprowadzenie.....	9
1.2. Niektóre aspekty wiedzy i zadania epistemologii w nauce o dowodach.....	11
1.3. Modelowanie wiedzy i rodzaje kazusów.....	15
1.4. Racjonalność w myśleniu o dowodach.....	18
1.5. Niewygodne uwagi praktyczne.....	22
Rozdział 2. Środek dowodowy	23
2.1. Pojęcie.....	23
2.2. Relewancja.....	26
2.3. W stronę definicji.....	28
Rozdział 3. Badanie środka dowodowego	32
3.1. „Ślepotą na treść”.....	32
3.2. Jakość i wiarygodność środka dowodowego.....	35
3.3. Stosunki między środkami dowodowymi.....	37
3.4. Waga środków dowodowych.....	39
3.5. Jeszcze o rodzajach środków dowodowych.....	43
Rozdział 4. Ustalenia faktyczne	46
4.1. Zagadnienia ogólne.....	46
4.2. Teoria śledztwa a ustalenia faktyczne.....	48
4.3. Aspekty dowodowe.....	52
Rozdział 5. Rozumowania	57
5.1. Wprowadzenie.....	57
5.2. Rozumowania indukcyjne.....	59
5.3. Rozumowanie dedukcyjne.....	63
5.4. Rozumowanie abdukcyjne.....	65
Rozdział 6. Opowieści o przestępstwie	69
6.1. Wprowadzenie.....	69
6.2. Pojęcie opowieści.....	69
6.3. Podstawowa rola opowieści.....	70
6.4. Rodzaje opowieści.....	71
6.5. Kontrola opowieści.....	73
6.6. Struktura opowieści.....	76
6.7. Zakotwiczenie narracji.....	79
6.8. Porównywanie opowieści.....	81

Rozdział 7. Argument dowodowy	85
7.1. Wprowadzenie	85
7.2. Generalizacje	88
7.3. Wizualizacja struktury argumentów	92
7.4. Dialektyka argumentów	95
7.5. Argumenty a opowieści	99
Rozdział 8. Sieci wnioskowań	102
8.1. Wprowadzenie	102
8.2. Właściwości sieci wnioskowań	103
8.3. Metoda wykresów Johna Henry'ego Wigmore'a	107
Rozdział 9. Prawdopodobieństwo	113
9.1. Wprowadzenie	113
9.2. Kilka uwag ogólnych	115
9.3. Prawdopodobieństwo a przekonanie	116
9.4. Podejście bayesowskie	120
9.5. Rzut oka na logikę rozmytą	127
9.6. Funkcja przekonania	129
9.7. Uwagi końcowe	133
Rozdział 10. Rozumowanie do najlepszego wyjaśnienia	135
10.1. Charakterystyka problemu	135
10.2. Ogólnie o koherencji	139
10.3. Eksplanacjonizm	142
10.4. Niektóre dalsze problemy poznawcze	147
Rozdział 11. Tło teorii udowodnienia	150
11.1. Przedmiot dowodzenia	150
11.2. Standard dowodu	153
11.3. Inwentarz pojęć i jego modyfikacja	163
Rozdział 12. Uzasadnienie, prawdziwość, błąd	166
12.1. Uzasadnienie	166
12.2. Prawdziwość	171
12.3. Błąd	176
Podsumowanie	178
Bibliografia	182

WSTĘP

Celem pracy jest przedstawienie najważniejszych, zdaniem autora, spraw związanych z epistemologicznymi i metodologicznymi aspektami dowodu w sprawach karnych. Praca mieści się więc w nurcie deskryptywnych refleksji o zagadnieniach istotnych dla prawa, ale zasadniczo prowadzonych z pominięciem aspektów normatywnych, jest raczej opracowaniem z zakresu nauki o dowodach niż prawniczym studium normatywno-doktrynalnym – by odwołać się do ujęcia J.H. Wigmore’a. Ponadto postępująca globalnie zbieżność różnych systemów prawnych sprzyja uogólnieniom.

Jeśli chodzi o dokonywanie ustaleń faktycznych i prowadzone na tej podstawie dowodzenie, prawo karne procesowe milczy w wielu kwestiach, i w czasie dyskusji, dotyczących związanych z nimi problemów praktycznych, pojawiających się w konkretnych sprawach, organy procesowe stosują reguły i zasady, o których nie ma mowy w ustawach. Istnienie tej, najzupełniej nieprzypadkowej luki, zachęca jednak do nasświetlania związanych z nią aspektów poznawczych.

W tym sensie pracę niniejszą zaliczyć można do dziedziny epistemologii prawnej. Dorobek literatury polskiej jest w tym zakresie dość skromny, często także kontrowersyjny. Autor nie miał jednak zamiaru stworzenia opracowania polemicznego, ani tym bardziej systemowego, chodziło raczej o dokonanie, przynajmniej częściowego, przeglądu najważniejszych ujęć współczesnych i przedstawienie kilku (tylko szkicowo nakreślonych) propozycji nowych rozwiązań. Czy okażą się one użyteczne – rozstrzygną Czytelnicy.

Za cenne uwagi dziękuję Recenzentowi pracy, panu prof. dr. hab. Mieczysławowi Gocowi. Ważne uwagi przekazał mi także pan prokurator dr Krzysztof Wójcik, który zechce również przyjąć wyrazy wdzięczności.

Jerzy Konieczny